

אמרי שפר "רמה"

מתוך "ליקוטי שמואל"

מלקט ועורך ש. אייזיקוביץ

eisikovits1@gmail.com

"אב הרחמים" בכל שבתות השנה, לפני תפילת מוסף, מנהגינו לומר "אב הרחמים", פרט לשבתות שמברכים בהם את החודש, או שחלו בימים שבחול אין אומרים בהם תחנון, או כשיש ברית מילה בבית הכנסת. אפילו הכי בשבתות שבין פסח לשבועות אומרים "אב הרחמים" (שו"ע רפד ז, ומשנ"ב רפד ס"ק יח) והטעם: לפי שבימי אלו היו צרות רבות לישראל ונחרבו כמה קהילות קודש (פרי מגדים רפד, משנ"ב שם ס"ק יח). טעם אחר: כדי להזכיר נשמות תלמידי רבי עקיבא שנפטרו בזמן הזה (לבוש תצג ד).

אדם מחפש עצות שונות, ובסוף מכלכלו ה' יתברך בדרך חדשה שלא עלה על דעתו. ידע האדם כמו שחג פסח הוא חג של האמונה, ומכוח האמונה יכול להגיע לבטחון בה 'יתברך, במיוחד בענייני פרנסה וזיווג עליו, ואם עושה כן, עליו נאמר (ירמיהו יז, ז): "בְּרִיךְ הַגִּבֹּר אֲשֶׁר יִבְטַח בְּה'", ואז "וְהָיָה ה' מְבֹטָחוֹ". (רבי שמחה בונם מפרשיחא ז"ע ('ישמח ישראל' שבת חוה"מ פסח אות קלח)

אישה אומרת לבעלה: 'יקירי, אחרי שנתחתן, אני מבטיחה שאקשיב לך כאשר תספר לי על הצרות שלך'. הבעל השיב: 'אבל נשמה, אין לי צרות!...' 'אני יודעת' השיבה האישה, 'אמרתי אחרי שנתחתן...'

אישה יכולה לקרוא את ההגדה בקול ואין בזה משום קול באישה ערווה, מפני שאינה שרה (ולא תקרא בניגונים אלא דרך קריאה), ומ"מ בזמן שהאישה קוראת, מכיוון שיש דעות שהיא חייבת בהגדה מדרבנן, לא יסמכו האנשים לצאת יד"ח בקריאתה, ובדיעבד יצאו יד"ח.

אל תקבל על עצמך לעשות הרבה, קח על עצמך מעט שבו תצליח. (הרה"ק רבי נחמן מברסלב זצוק"ל)

"אם אין דרך ארץ אין תורה", (אבות ג, יז) וזהו הטעם לכך שבין פסח לשבועות, חג מתן תורה, קוראים ולומדים את מסכת אבות, המלאה בהלכות דרך ארץ ומדות טובות, כי זוהי ההכנה הראויה לקבלת התורה!

אם חל ברית מילה בתוך ימי הספירה, מותר לאבי הבן ולסנדק ולמוהל להסתפר ולהתגלח באותו היום, הואיל ויום טוב שלהם הוא. וכן יש להקל לנער שהגיע לגיל מצוות ונעשה בר מצוה שיוכל להסתפר באותו יום.

אם יש ילדים קטנים שאינם יכולים להישאר ערים זמן רב, טוב לקצר בסיפור יציאת מצרים עד לאחר הסעודה, כדי לזכותם בכל המצוות שבלייל הסדר.

"אני מבטיח באמונה במי שיעשה מצווה בחשק, ויחשוב בשמחה 'בזו הרגע אני מקיים מצוות בוראי' כמעט לא ירגיש מרורות כלל"! (מכתבי רבי עקיבא אייגר א"י תשכ"ט, מכתב י"ב).

אף על פי שמותר מעיקר הדין לשמוע בשאר ימות השנה דרך הרדיו והטייפ שירי קודש המלווים בכלי נגינה, מ"מ בימי הספירה יש להימנע מלשומעם, אבל בשמחת מצוה כגון מילה, או בר מצוה, או סיום מסכת, מותר לשמוע שירי קודש. ושירה בפה כשהיא דרך הודאה לה' יתברך, בלי כלי נגינה, מותרת אף בימים אלה, וכ"ש שמותר להשמיע נעימה בתפילה, או בשעה שעוסק בתורה, וכ"ש בשבתות שבתוך ימי הספירה, ואין להחמיר בזה כלל.

בגמרא אמרו, כי בסיפור יציאת מצרים, יש להתחיל בגנות ולסיים בשבח. כיצד? מתחילה עובדי עבודה זרה היו אבותינו. ועכשיו קרבנו המקום לעבודתו". עלינו להבין שכל שעבוד מצרים והגאולה שבאה לאחר מכן, הכל כדי שנזדכך מן העבודה זרה שדבקה בקודמים לאבות העולם, תרח אביו של אברהם אבינו וכל בני דורו, ונתקרב אל הקב"ה.

ב"הגדה של פסח" אנו אומרים "והיא שעמדה לאבותינו ולנו שלא אחד בלבד עמד עלינו לכלותינו והקב"ה מצילנו מידם. "הרה"ק ה"אמרי אמת" מגור ז"ע אמר בשם אביו ה"שפת אמת" ז"ע פירוש נפלא על כך, "שלא אחד בלבד" – הדבר המסוכן ביותר לעם ישראל שיכול לגרום ח"ו לחורבן, זה ש"לא אחד" – שבני ישראל אינם באחדות אחד עם השני ויש ביניהם פילוג ומחלוקת תמידית, דבר זה כשלעצמו – "בלבד" – "עמד עלינו לכלותינו", כלומר די בדבר הזה בלבד לכלותינו, ואת הנגע הזה עלינו לבער מקרבנו.

בורא עולם העביר לעם ישראל מסר אדיר לדורות: גם כאשר הנתונים קשים ולא נראית שום קרן אור בקצה מנהרת הייסורים, זה לא סותר שברגע אחד המצב יכול להתהפך - ללא כל התראה מוקדמת. ממילא לעולם אין להתייאש, וחובה תמיד לקוות לטוב.

בליל שביעי של פסח עושים קידוש על היין ואין אומרים בקידוש "שהחיינו". מפני ששביעי של פסח אינו חג בפני עצמו אלא המשך של פסח.

בני תוניסיה וג'רבה: בשביעי של פסח היו מתפללים בשפת הים שחרית ומוסף. לבית הכנסת היו הקהל חוזרים בתהלוכה, אחד התחפש לאהרן הכהן ואחד למשה רבינו, והם הולכים בראש, ובמשך כל הדרך הקהל שרים שירת הים ושירים שונים. בבית הכנסת קראו בתורה ושמעו דרשה מהרב. ("ילקוט מנהגים")

בעידן עקבתא דמשיחא 'משפחה' הוא מצרך יקר. חוצפא יסגא, בן מנוול אב, בת קמה באמה. הפסח הוא 'תחנת אגירה' לחיזוק המשפחתיות. הקליות והאגוזים שהאב מעניק לבנו, לעוררו בליל הסדר, ימשיכו ויעוררוהו לאורך ימי חייו. אין כהסבה משפחתית, בחג ובחול המועד, לטעת זיכרונות נצחיים - מנצחים!

בענווה גדולה אני יכולה להגיד שכל בנות ישראל היו באמת גדולות, הנשים של תש"פ ותשפ"א, מפסח שעבר ועד לפסח הזה. שהקב"ה יזכור לכל נשיו הצדקניות את קורבנות השנה הזו, את הקרבת השנה הזו, והיא תגאל אותנו. (הרבנית ימימה)

בפסח, מברכים אנו איש את רעהו בברכת: "פסח כשר ושמח" שהוא ר"ת חגי ישראל ומועדינו. פורים סוכות חנוכה כיפור שבועות, ראש השנה, שבתות, מועדים, חודשים.

"בשביל לחנך את הילדים צריך לאהוב אותם, יש שחושבים שמשמעת זה העיקר, בצבא יש משמעת, לכן הם יוצאים מחונכים? ההיפך... תאהבו את הילדים ורק כך הם יקבלו ממכם" (רה"י הגראי"ל שטיינמן צוק"ל)

גם עם השחרור מִסְגָּרֵי ה'קורונה' לא ניחפז 'החוצה'. הרי עיקרון הפסח הוא 'בבית פנימה', לא ה'תפריט הקולינרי' הוא עיקר ליל הסדר, לא עיצוב שלחן ו'צלחות', לא מחלצות וקולקציות – אלא 'הגדת לבנך'!

